

westchnień stoi zimna i nieporuszona, wzgardzając naszymi afektami.

Wiedeń 5. maja 1868.

× Przez tyle lat zarzucano nam niesforność i brak jedności, iż popadliśmy ostatnimi czasy w inną ostateczność: bezwzględna karność stała się ogólną medycyną, która miała wszystkie choroby wyleczyć. Nie ulega najmniejszej wątpliwości, iż wszelkie działanie uniemożliwia się przez brak stosownej karności; lecz nasza karność, posunięta jak zwykle do ostateczności, wypadła najczęściej niszcząc wszelką samoistność indywidualną na korzyść umysłów miernoty, która w naszych stosunkach ma najłatwiejszą drogę, do wysuwania się naprzód. Odczuliśmy się myśleć i wyrabiać własne zdanie; z zdrową iniejątywą wystąpić było trudno, gdyż zwykle obrażała uznana powagę panującej koterji, i nie jeden wolał milczeć, aniżeli narazić się na miano demagoga lub Sicińskiego. Nie posłużyło to jednakże za żadną tamę przeciwko zarozumiałości zagorczości, nie zważających zwykle na nikogo i zrywających się bezwzględnie na wszystko. Mieli zawsze łatwe pole popisów, gdyż dla zachowania owej idealnej jedności ustąpił im nie jeden człowiek zimnej rozważliwości, aczkolwiek miał głębokie przekonanie o zgubności kierunku. Najlepszy dowód w roku 1863, — w którym wbrew woli kraju, wbrew woli wszystkich wpływowych i rozważniejszych ludzi, nawet wbrew woli większości ówczesnego warszawskiego komitetu centralnego, kilkunastu młodych zapalczyków rozpoczęło powstanie na własną odpowiedzialność, — i poszedł za nimi komitet centralny, kraj nie przygotowany, i najspokojniejsi ludzie, z obawy wywołania sejsji.

„Jedność przedewszystkiem“, wołano, chociażby ta jedność miała doprowadzić do zguby. Ale dziś nadszedł czas zimnego rozpatrzenia się w położeniu, czas gdzie taka bezwzględna jedność staje się niemożliwością, czas gdzie scysja pomiędzy krajem, a delegacją polską w rajchsracie stała się nieuchronną koniecznością. Gdyby tu szło o interes samej tylko Galicji, — mniejsza jeszcze o to, jak sobie Galicja sama pościeli, — lecz idzie tu o ogólne interesy polskie, o całość monarchji austriackiej, z którą żywił polski tak ściśle zespolony, o interesy dynastji, o dobro społeczeństwa, — a na tem polu peblażać dłużej nieudolności delegacji trudno. Okoliczności — los — szczęście, dały posłom galicyjskim klucz pozycji w ręce: — umieli z tego o tyle skorzystać, iżby stać się narzędziem jednej koterji. Był wybór przymierza z Węgrami, z Czechami, lub z jednymi i drugimi, w celu pogodzenia ich z sobą; — obrali przymierze z liberałami niemieckimi. Na ten koncept nie byłby się zdobył żaden kalendarz. Postawiwszy Czechów w rozpaczliwym położeniu, przyczynili się stanowczo do przepędzenia części Słowian austriackich w objęcia Moskwy, Węgrów obrazili dwóchnaczem postępowaniem. — ale za to cieszyli się przez miesiąc poklaskami płatnego dziennikarstwa niemieckiego. Wielki rezultat!

Czy zaś pp. delegaci raczyli się zastanowić, jakim to interesom służą? Gdyby zamiast kręcić się wciąż w własnym kółku, zamiast odwiedzać w wolnych chwilach koncerta i teatru, chcieli się poznać bliżej z tutejszymi stosunkami, zbliżyć do rozmaitych warstw tutejszej ludności, poznaliby wnet, jakie tu prądy idą z dołu i z zagranicy, których Izba i publicystyka niemiecka jest tylko słabym odbiciem. Nie interesu monarchji i jej ludów są tu na porządku dziennym, lecz wyłącznie i jedynie interesu niemieckiego, a respective pruskiego. Nie o zachowanie i wzmocnienie monarchji idzie tak nazwanej liberalnej partji niemieckiej, lecz o zaskarwienie sobie jak najwięcej zasług w wielkiej ojczyźnie niemieckiej, a to, iżby w danej chwili jak największą liczbę innych ludów poddać pod jarzmo niemieckie. Lud Wiednia i niemieckich krain, zdemoralizowany do szczytu, systematycznie bałamucony, idzie bezwiednie za mienami stronnictwa, wstrząsającego dla dopięcia swych celów podstawami społeczeństwa. Przewrót wszelkich pojęć o słuszne lub nie słuszne, negacja prawdy, najohydniejszy materializm, deptanie nogami chrześcijaństwa a wywyższenie mozaizmu, apoteoza bydlęcia — oto prawidła, któremi się rządzi liberalne stronnictwo: i takie to dążności mają używać niby polskiego poparcia! Rajchsrat Cis-Litawji bez delegatów polskich, to tylko wyraz i uosobnienie jednej koterji liberalnej niemieckiej, która się stawiać musi z czasem swoim własnym szale. Rajchsrat z delegacją galicyjską nabiera państwowego znaczenia, i daje mylne świadectwo przed światem, jakobyśmy, Polacy, dzielili zasady tegoczesnych liberałów niemieckich. Jakież zaś są dodatnie skutki, które delegacja swą polityką osiąga? Wzmocnienie monarchji, — nie, gdyż Austria nigdy słabszą nie była. Poparcie inte-

resów dynastycznych, — nie, gdyż kołowaczna niemiecka doszła do zenitu, i filister niemiecki beczłoby otwarciu za rzeczą pospolitą, gdyby nie obawa, żeby mu nie-niemieckie ludy Austrii w takim razie porządnie mogły wygarbować skórę. Może Galicja coś dla siebie zyskała, i urzeczywistniły się owe niby utylitarne plany, — nie, gdyż najszlachetniejsze nawet żądania bywają odrzucane przez liberalną większość. Więc cóż w takim razie pozostaje delegacji? Zdrowy rozsądek prostego człowieka ma na to nader łatwą odpowiedź. Ale nie przesadzajmy przyszłości, — delegacja ma zapewne swój własny, głęboko obmyślany plan, tak tajemniczy, jak ów Benedek pod Sadową.

Delegacja polska ma obecnie jedną jeszcze sposobność do stanowczego kroku. Projekta finansowe dr. Brestla znajdują pomimo powszechnie uznanej niepraktyczności silne poparcie liberałów w Izbie, obawiających się, aby odrzucenie ich nie pociągnęło za sobą upadku ministerstwa. I słusznie. Obecne ministerstwo nie dałoby się łatwo zastąpić dla liberałów; w całej Europie nie znalazłby z pewnością drugich ludzi stanu, chcących służyć doktrynerskim teorjom profesorów niemieckich. Delegacja polska może przynieść prawdziwy pożytek monarchji, i dojść nawet do wielkiej popularności, — gdyż w zasadzie niepodwyższania podatków są wszystkie stronnictwa z sobą zgodne.

Jest to jedyna czynność dodatnia, której się możemy spodziewać dziś jeszcze po delegacji. Wymagać po niej w jej dzisiejszym składzie jakiegos doniosłego zbiorowego kroku jest niepodobniństwem.

Tam gdzie wszechwładnie panuje adwokatura, będzie pan X. oczywiście szukał do każdego działania jakiegos prawnego asumptu, na co mu pan Y, również biegły prawnik, odpowie w myśl paragrafów NN; a gdy się z sobą spierają, pan Z. trzeci pierwszorzędnym prawnik, cytuje znów nowe prawnicze argumenta. W powodzi paragrafów rzecz samotnie i idzie ad acta, — a delegacja pozostaje dalej karnie i solidarnie na nijakim stanowisku w rajchsracie.

Niedołężna karność delegacji nie z siebie nie wydała. W interesie dobra publicznego należy życzyć, aby ją chwilowo zastąpiła osobista inicjatywa pojedynczych osób, która jeżeli nie zdoła lepiej zaradzić trudności położenia, to zawsze nie pogorszy, gdyż trudno gorzej bronić interesu kraju, niż delegacja.

Z Rady państwa.

W uzupełnieniu wczorajszej wiadomości o posiedzeniu Rady państwa z dnia 5. b. m. donosimy, że przyjęto na niem wedle projektu rządowego ustawę o uregulowaniu plac dla adjunktów sądowych przy sądach pierwszej instancji, które podwyższone będą na 630 i 735 złr. z uwzględnieniem dotychczasowego dodatku 100 złr.

Następnie rozprawiano nad zniesieniem ceny soli, która to zmiana nastąpiła w skutek umowy z Węgrami. O ile jednak ludność zyskała, na tem że cena soli zniżoną została w przecięciu o 2 złr. 10 c. na cetnarze, o tyle traci gospodarstwo rolne, gdyż odtąd i ze względu na Węgry nie będzie wyrabiana i sprzedawana sól dla bydła. Postanowienie to oddziaływa i na biedną ludność, która nie mając środków po temu, aby kupić sobie soli kuchennej, obchodzi się z solą wyrobioną dla bydła.

Projekt ten, który ostatecznie przyjęto na posiedzeniu z d. 6. t. m. znaczną znalazł opozycję, a wielka część mowców zwróciła się przeciw zawisłości, w jakiej pozostają austriackie prowincje w obec Węgier.

W tym też duchu wcale nie potrzebnie przemawiał delegat nasz p. Piotr Gross, bo mógł od razu do rzeczy przystąpić. Nie wiemy bowiem, na co się zda podobna deklamacja przeciw Węgom. Rozumiemy to u centralistów, lecz nam nie przystoi podobne postępowanie. Zastanowienie wyrobu soli dla bydła uważa zaś mowca słusznie za szkodę dla gospodarstwa wiejskiego, a w całej ustawie widzi rękę biurokracji, która np. w Galicji najmniej stosunkowo zniżyła cenę soli i ostatecznie następującą wnosi rezolucję: „Poleca się rządowi, aby się starał o umożliwienie ponownego wyrobu i sprzedaży soli dla bydła“.

Przedłożony przez p. ministra Giskrę projekt do bezpośrednich wyborów do Rady państwa jest zapobiegającym środkiem przeciw możliwemu wstrzymaniu się sejmów krajowych od wysłania delegatów do tejże Rady. Jest on zarówno wymierzony przeciw Czechom jak i Galicji, jeśliby tym krajom kiedykolwiek mogło przyjść na myśl, nie brać udziału w reprezentacji cislajtńskiej.

Ustawa ta, którąby liberałscy niemieccy chcieli w każdym razie, a nie tylko wyjątkowo

zastosować do wyborów, jest ważnym krokiem naprzód w duchu centralistycznym.

Wiadomości polityczne.

Austria i Węgry. Miejsce zmarłego hr. Crivellego w Rzymie zajął tymczasowo sekretarz tamtejszego poselstwa br. Ottenfels. Myślą jednak o nowym mianowaniu, zachodzi tylko trudność w wynalezieniu odpowiedniej osobistości; chodzi bowiem o to, by poseł był zdolny prowadzenia agitujących się dziś między Rzymem a Austrią kwestyj, a oprócz tego, jak to jest w dyplomacji przyjętem, dobrze widziany przez dwór watykański. To jedno jest pewnem, że br. Meyenburg, o którego nadzwyczajnej misji tyle mówiono, nie uda się do Rzymu.

W Tyrolu południowym krzątają się bardzo około rozszerzenia i wzmocnienia twierdzy Kufszteinu, również szybko postępują fortyfikacje w Briksen. Czyż mianoby się obawiać z tamtej strony jakich kroków nieprzyjacielskich.

Dużo mówią też o tem, że podróż arcyksięcia Albrechta po Kroacji i Pograniczu wojskowym ma cele strategiczne.

W Linciu okręt wskutek złamania się steru uderzył tak gwałtownie o most stojący na Dunaju, iż go zniszczył zupełnie, przyczem wiele osób straciło życie.

W Peszcie lewica naradza się nad tem, co zrobić z odpowiedzią ministra w sprawie rozwiązania klubów demokratycznych. Zdaje się, iż stanie rzecz ostatecznie na tem, że lewica oskarży ministerstwo o nadużycie władzy i sprzeciwianie się wolnemu wykonywaniu zasad konstytucji.

Gdy jednak lewica nie ma dziś większości w sejmie, ale być bardzo może, że w kraju ją dzisiaj posiada, więc w razie odrzucenia jej wniosku w Izbach, ewentualnego wystąpienia z sejmku i co zatem idzie nowych wyborów, dzisiejszy porządek rzeczy w Węgrzech może się bardzo odmienić.

Izba wyższa sejmku węgierskiego przyjęła ustawę o bicu monety węgierskiej.

W Pradze robią olbrzymie przygotowania do narodowej uroczystości założenia kamienia węgielnego do budowy narodowego teatru. Spodziewają się tam przybycia mnóstwa ludu z wszystkich okolic kraju, zarządono też, by czternaście nadzwyczajnych pociągów na kolejach żelaznych było gotowych na tę uroczystość. Sprowadzono 5. b. m. kamień mający być węgielnym z dworca kolei na miejsce przyszłej budowy. Przeprowadzeniu towarzyszyły wielkie tłumy ludności śród okrzyków „sława“ i śpiewów narodowych. Nie brakło i mowców, którzy z zaimprovizowanych wyniesień przemawiali do zgromadzonych.

Śladkowski nie przyjechał do Wiednia, nie chcąc mieć udziału w ułożeniu projektu nowego podziału powiatowego Czech. Za nim poszła cała czeska część Wydziału, twierdząc, że tylko sejm krajowy jest kompetentny, a rzecz ta wcale nie należy do zakresu Rady państwa ni też ministerstwa.

Petycje przeciw wnioskowi finansowemu mnożą się ciągle i dziś jest ich już w Wydziale mnóstwo.

W sprawie ustawy o wolnej adwokaturze donoszą, że delegacja nasza postanowiła postawić projekt, by wymagano tylko trzyletniej praktyki; rzecz to bardzo słuszna i stosunkom naszego uboższego kraju bardzo odpowiednia.

Nową próbę liberalności dziennikarstwa wiedeńskiego daje nam „N. Fr. Presse“, występując przeciwko ruchowi polskiemu w księztwie Cieszyńskiem na Szlązku tak jak Czechów w ich kraju przeciw napływowym Niemcom; tak samo oburza się na niechęć Polaków, by zostali germanizowanymi, na usiłowania przemienienia niemieckiego gimnazjum w Cieszynie na polskie, na to, że szkoły wiejskie zostające pod zarządem konsystorza ewangelickiego są bardzo dobrze a przytem w duchu polskim urządzone, że wreszcie i katolicy cieszyńscy życzą sobie żeby i ich szkoły podobnej doczekały się zmiany, i to wszystko nazywa „N. Fr. Presse“ dążeniem panslawistycznym. Chyba że dalej i nam Polakom w Galicji i w księztwie Poznańskiem, o ile do uzyskania naszych praw narodowych dążymy, dostanie się ta nazwa. Choć słuszność toby przynajmniej owej dziennikowi przyznać była kazala, że partja polska opierając się wpływowi germanizacji, równocześnie działa i przeciw narzuconej im niegdyś bardzo silnie a dziś już słabej czeszczyźnie. Pod pozorem bowiem, jakoby Szlązki należał do krajów korony św. Wacława, usiłowano za da-

Cennik giełdy pienięż. i towar. we Lwowie dnia 7. maja 1868.

Akcje kolei gal. Kar. Ludw. po 200 zlr. m. k.	202 75	203 50
" lwow. czern. po 200 zlr. w. a. sr.	172 50	173 50
" banku hypot. gal. po 200 zlr.	—	71 50
" papierni czerlańskiej po 200 zlr. w. a.	—	—
Listy zastaw. tow. kredyt. gal. w m. k. bez kuponu	76 40	76 60
" " " w w. a.	72 80	73 —
" " banku hypot. galic. bez kuponu	81 25	81 75
Oblig. iadem nizacyjne galic. WX. Krakowskiego Księstwa Bukowin.	64 20	64 45
" pożyczki głodowej z r. 1866	99 —	99 50
" kol. gal. Karł. Lud. I. Emisya I.	88 50	89 25
" " " " " II.	76 —	76 75
" " " " " I.	—	—
" " " " " II.	—	—
Dukat holenderski	5 53	5 56
Dukat cesarski	9 28	9 33
Napoleon'or	1 77	1 79
Rubel srebrny rosyjski	1 58	1 59
" papierowy rosyjski	—	—
Banknoty polskie za 100 zł. polskich	—	—
Talar pruski srebrny	1 71	1 72
Pruskie bilety kasowe	9 46	9 55
Półimperjal rosyjski	114 25	115 25
Srebro	—	—

Telegrafowany kurs wiedeński.

Dnia 7. maja.

5% Metaliki	56	—
" z procent. z maja i listopada	57	—
5% Pożyczka narodowa	62	75
Losy pożyczki z roku 1860	80	65
Akcje banku wiedeńskiego	692	—
" kredytowego	180	40
Londyn 10 fantów szterlingów	116	75
Srebro	114	75
Dukat pojedynczy	5	57

Gospodarstwo i handel.

* Jako główne powody, dla których tutejszy bank hipoteczny nie zostaje w kwitującym stanie, podaje „Deb.“ raz, że udzielane pożyczki w porównaniu do wartości dóbr i realności miejskich są zbyt małe, gdyż wynoszą tylko trzecią część szacunkowej ceny a powtóre, że dyrekcja lub Rada nie zdołały listy zastawne wprowadzić na obce giełdy np. wiedeńską, berlińską, przezcoży kurs ich niezawodnie się podwyższył. Ponieważ jednak tak jedno jak i drugie zależy li od banku, więc złemu temu dałoby się łatwo zaradzić.

* Pomiedzy rolnikami panowała powszechna obawa, że po marcowem cieple, temperatura powietrza znacznie oziębiona, a szczególnie, że padające przez dni kilkanaście w pierwszej połowie kwietnia deszcze, jakkolwiek drobne, nie korzystnie oddziałają mogą na pięknie rozwijając się poczynające zasiewy. Podług bowiem otrzymanych wiadomości z różnych okolic kraju, obawy te głównie dotyczyły świeżo zasadzonych kartofli, gdyż na rolach stoi woda zwłaszcza w miejscowościach nizko położonych i z tego powodu musiano jakiś czas przerwać wszelkie dalsze roboty rozpoczęte w polach.

Część urzędowa.

C. k. wyższy sąd krajowy we Lwowie mianował dyurnistę tabuli krajowej Henryka Zakrzewskiego ingrozystą tabuli krajowej i ksiąg hipotecznach przy c. k. sądzie krajowym we Lwowie.

Przyjechali do Lwowa

z dnia 6. maja.

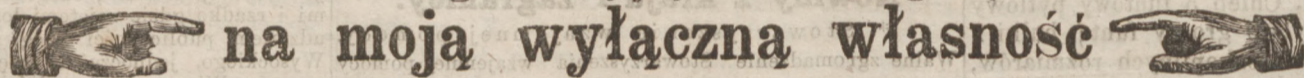
PP. Krajewski L., przeł. pow. z Żółkwi. Hr. Mniszek W., z Przemyśla. Poglewski J., z Chomiakówki. Morawski K., z Podhorec. Jędrzejewicz M., ze Zniatyna.

!! ZMIANA FIRMY !!

Objawszy z dniem 24. kwietnia b. r. istniejącą we Lwowie od lat 3ch pod firmą:

Hercok & Arnold

fabrykę storów i zaluzij drewnianych jakoteż magazyn obić papierowych i świeżo założony handel galanteryjny i drobiazgowy

mam zaszczyt zawiadomić niniejszym szanowną PT. Publiczność, iż prowadzę odtąd wszystkie te przedsiębiorstwa w tym samym składzie wyłącznie pod moją sądownie protokolowaną firmą:

Ignacy Hercok

605-1-3

nadmieniając zarazem, iż rozszerzywszy znacznie fabrykę storów i zaluzij drewnianych jestem obecnie w możności wszelkie zamówienia bezzwłocznie z jak największą starannością uskutecznić.

Dziękując za dotychczasowe względy i zaufanie, jakimi przez czas istnienia dawniejszej firmy zaszczytany byłem, nadmieniam oraz, iż obok mojej — nie egzestuje dotąd we Lwowie

żadna inna podobna fabryka,

polecam więc moje przedsiębiorstwo łaskawemu uwzględnieniu Szanownej PT. Publiczności, oświadczając iż jak dotąd tak i nadal udzielam najchętniej odwrotną pocztą tak kosztorysów i wzorów obić papierowych i storów jak i wszelkich żądanych objaśnień bez policzenia jakichkolwiek kosztów

Ignacy Hercok

fabryka przy ulicy Jezuickiej l. 169 1/4, w domu barona Romaszkana. — SKŁAD ulica Halicka l. 295 w domu p. Bonifacego Stillera.

Ces. król. uprzyw. austr. Towarzystwo ubezpieczeń

„DONAU“ we Wiedniu.

Przy nadechodzącej porze, w której gradobicia ziemiopłodów zniszczenia zagrażają, zwracamy niniejszem uwagę szanownych gospodarzy wiejskich, że towarzystwo pomienione w Galicji i na Bukowinie ubezpieczenie od gradobicia zaprowadza i to pod nader dogodnemi i przystępnymi warunkami.

Najwybitniejsze korzyści z nich wypływające są:

1. jak najtańsza i z góry obliczona premia, a to w ten sposób, że się dla jej ustanowienia dawniejszych gradobić wcale nie dochodzi, przez co już poprzód nieporozumienia i możliwe, ztąd pochodzące — w skutkach dla ubezpieczonych często szkodliwe — myłki, raz na zawsze uchylone są

2. wynagrodzenie uskuteczni się ściśle na podstawie cen do ubezpieczenia podanych, bez względu na możliwe niższe ceny targowe i bez potrącenia za omlot i za dowóz.

Wzywamy więc szanownych gospodarzy wiejskich do jak najwyższego udziału i jesteśmy do wszelkich wyjaśnień zawsze gotowi.

Towarzystwo nasze ubezpiecza dalej:

a) od ognia wszelkie zabudowania i ruchomości,

b) kapitały na życie człowieka w najrozmaitszych zastosowaniach i według najprzystępniejszych cen i warunków.

Prospektów, warunków do ubezpieczeń i formularzy do podań udzielamy my i ajonci nasi na prowincji bezpłatnie. 602-1-3

Jeneralna ajencja we Lwowie

ces. król. uprzyw.

austr. Towarzystwa ubezpieczeń „DONAU“ we Wiedniu

A. Piekarski.

Biuo: plac Ferdynanda 804 1/4.

!!! Niezawodna wygrana !!!

zlr. 250.000, 25.000, 15.000, 10.000, 2 po 5.000, 3 po 2.000, 6 po 1.000 itp. w ciągnienu 2. czerwca b. r.

wielkiej loterii państwowej

Los kosztuje tylko 3 zlr. w. a. — 7 losów kosztują tylko 18 zlr.

Polecenia uprasza się wraz z załączeniem należności w banknotach adresować łaskawie do

Carl Holle

Staats Effekten Handlung in Frankfurt a. M.

P. S. Urzędowe listy powyższych wylosowań przesłane zostaną opłacone, również jak wygrana przypadająca w brzęczącej monetcie wypłaconą będzie. 603-1-4

Zakład zdrojowo-kapielowy

w Truskawcu

zostaje otwartym dni 20. maja r. b.

Zakład ten po skończonej dzierzwie przeszedł teraz pod bezpośredni zarząd wysockiego rządu, którego najusiłniejszym staraniem będzie, bacząc maiej na zyski, przede wszystkim zadosyc uczynić słusznem życzeniom cierpiące ludzkości. W tym więc celu zaopatrzono zakład we wszystko, co tylko do odzyskania zdrowia, wygody i uprzyjemnienia pobytu gości potrzebnem być może.

Znajduje się tutaj apteka, stacja telegraficzna i pocztowa, składy wód mineralnych i świeża żyłca, dobra restauracja i enkiernia, sala do tańców i zabaw, rozmaite dzienne muzyka kąpielowa i piękne spacery.

Wszelkie zamówienia przyjmuje „franco“

604-1-3

Zarząd kąpielowy w Truskawcu.